

af den, man fratjender disse Egenstaber. Men hele denne Betragtning er ikke gaaet igjennem vort politiske Liv og i alt Fald ikke igjennem hos de Herrer, som den ærede Minister nævner som sine politiske Venner, thi de have med Hensyn til deres Forhold til Domstolene udtalt sig haanligere end Nogen hertillands har udtalt sig, og med Hensyn til dem, de tro at kunne bruge til deres Serenader, er deres Forhold ogsaa blevet ikke lidet forskjelligt. Jeg nærer Tvivl om, hvor vidt den ærede Ministers Blik med Hensyn til Samfundsudviklingen, Samfundsordningen og de bedste Midler dertil ikke er lidet for ensidigt. Jeg er ikke overbevist om, at der i visse Repressalier, som anvendes i bevægede Tider, har været en passende Hensynstagen og et passende Spillerum og i alt Fald ikke, om man ikke har fordret mere af dem, der ere mindre Vidende, end af dem, der ere satte paa Vagt som de mere Vidende. Jeg nærer Tvivl om de Grundfættningers Rigtighed, man har anvendt. Det kan lade et Dieblit, som om man har reddet Samfundet, fordi man et Dieblit har tilveiebragt en vis No; men, mine Herrer, der er stor Forskjel paa, hvorledes denne No er tilveiebragt, om den er tilveiebragt saaledes at man ved en lykkelig Udvikling af Samfundsforholdene har søgt at indkomme de forskjellige Krav fra de i Samfundet forskjelligt Stillede, saaledes at Alle efter deres Stand og Stilling føle sig lige for Loven, og tillige føle sig lykkelige, eller om man har søgt Samfundets Nedning ved Hjælp af Politistaven. Ogsaa i det sidste Tilfælde kan der synes at være No, og Samfundets Nedning kan synes at være slet, men kun for en sneverhertet, ensidig Betragtning. Man kan ikke vide, om man ikke ved Besnyttelsen af det sidste Middel med Tilfidesættelse af det første har saæet en giftig Sæd, som voger frem, og som maaske Efterkommerne kunne komme til at høste Frugten af. (Kofod: Ja, der er dem, der saae Gift). Det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds siger, at der er dem, der saae Gift, og det har han fuldkommen Ret i; jeg haaber, der er Mange her i Salen, som ville underskrive det. Jeg siger derfor, at det er for tidligt nu i alt Fald for den høitærede Justitsminister, at ville til at skrive sine Fortjenesters Dom med Hensyn til Samfundets Nedning, thi vi have endnu ikke oplevet Frugten deraf. Jeg vil ønske, at det, ikke ved Hjælp af Politistaven, men ved en fornuftig Omordning af Samfundsforholdene, kan lykkes os at flaa Vaabenene ud af vore Medborgeres Haand og Uilfredshedens Sæd ud af deres Sind. Den Vej vil jeg være med til at gaa. Det vilde være en stærkere Hjælp for Samfundsordenen i Nutid og Fremtid, end de Repressalier, som udgaa af en modsat Betragtning.

Justitsministeren: Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) sagde, at

det var for tidligt for Justitsministeren at skrive sine Fortjenesters Dom, for hvad han havde udrettet til Sikkring for Samfundet. Jeg har aldrig, det jeg veed af, gjort Krav paa at skulle have nogen Fortjeneste saa lidt i denne Sag som i nogen anden Anledning. Det forekommer mig derfor, at det ærede Medlems Udtalelse var lidet passende. Jeg er i Øvrigt enig med ham deri, at det, som maa være Opgaven, det er at virke til en saadan Udvikling af vore Samfundsforhold, at de muligvis berettigende Aarsager til Misforholdene derved kunde fjernes, og Alle derved endmere kunde vinde Overbevisning om, at det er i Udviklingen af et lovbundet Samfund, at Alles Interesser ere bedst betryggede. Jeg skal være med, saa vidt det forundes mig, til at arbejde sammen ogsaa med det ærede Medlem til en saadan Samfundsudvikling; men til Gjengjæld haaber jeg, at det ærede Medlem vil erkende, at medens der arbeides paa en saadan Udvikling til det hele Samfunds Læve, skal den Lægenes Tilstand opretholdes, som en Gang er bragt til Veie, og som ogsaa er bygget paa Love, hvad enten man nu anser disse for mere eller mindre mangelfulde. Jeg haaber, at det ærede Medlem vil give mig Ret i, at det vilde være en Svigten af den Pligt, der paahviler Embedsmændene, særligt ogsaa Justitsembedsmændene, og da navnlig den øverste af disse, Justitsministeren, om han vilde lufte Diet til for Angreb paa Samfundsordenen, medens denne Udvikling i Øvrigt foregaar. Naar man har denne Anskuelse, at det netop er fredelig Samarbejdet og Samvirken, der bør tilstræbes, skal jeg dog til disse korte Bemærkninger desangaaende føie den Hensigt, om man mener, at Udtalelser som det ærede Medlems just ere vel skikede til at fremme en saadan rolig og fredelig Samarbejdet, eller om de ikke muligvis turde have den modsatte Virkning. Det ærede Medlem udtalte fremdeles, at det for 18 Aar siden skulde være sagt af en af mine Venner, at Domstolene ikke fortjente Tilid; det var Meningen deraf. Jeg veed ikke, hvad der egentlig berettiger det ærede Medlem til saaledes uden videre at stemple Udtalelser, der fremkomme fra en vis Side, som fremkomme fra mine Venner; i alt Fald overtager jeg intet Ansvar for, hvad alle de Mænd maatte have sagt, som man med mere eller mindre Føie behager at stemple som mine Venner. I Øvrigt skal jeg gjerne gjøre den maaske noget nedtrykkende Tiltaalelse, at det desværre er saa, at Nutiden tilbels maa høre for de Feil, der ere begaaede af Fortiden. Jeg undser ikke for mit Vedkommende slet ikke ved at udtale, at der ogsaa fra den Side, hvortil jeg nærmest henregnes i politisk Henseende, er begaaet Feil, og navnlig Feil, som senere have givet Vaaben i Hænderne til dem, der nu optræde paa en stundom lidet hensynsfuld og ønskelig Maade overfor Samfundet. — Det ærede Medlem sagde fremdeles, at det var ikke værd at tale om de store Fortjenester, som Justits-